

NAKNADA ŠTETE KROZ SUDSKU PRAKSU

1. Ocijenjeno je da je ponašanje kupca u prodavaonici poslodavca, kojom prilikom je ozlijeđen radnik, dio rizika posla, a ne djelovanje treće osobe, koje bi poslodavca oslobađalo od odgovornosti za štetu koju je pretrpio radnik.

Iz utvrđenja nižestupanijskih sudova proizlazi da je tužiteljica dana 24. listopada 1991. godine u 20,00 sati ozlijeđena na radnom mjestu radeći kao djelatnica u mesnici drugotuženika, na način da ju je prvotuženik, pucajući iz pištolja u pravcu mesara J.M. i tužiteljicu ustrijelio koje su ozljede bile teške i opasne za život. Utvrđeno je da je dana 24. listopada 1991. godine prvotuženik u više navrata dolazio u mesnicu drugotuženika i da je bio pijan, te da je tražio da mu mesar J.M. preda meso bez plaćanja što je on odbio, pa je zbog toga prijetio mesaru J.M. da će ga ubiti. Utvrđeno je da je toga dana oko 20,00 sati došao u mesnicu i u hrvanju s mesarom J.M., nakon što mu je prethodno prislonio pištolj na sljepoočnicu, ispalio 6 metaka u pravcu J.M. i tužiteljice i tako tužiteljici zadao ovdje opisane ozljede. Utvrđeno je da tužiteljica svojim ponašanjem ničim nije pridonijela nastanku štete, jer nije niti sudjelovala u sukobu prvotuženika s drugotuženikom, niti ga je ičim izazvala.

Naime, suprotno revizijskim prigovorima drugotuženika da je šteta nastala protupravnom radnjom prvotuženika kao treće osobe, i po ocjeni ovoga suda pravilno su nižestupanijski zaključili da je ponašanje prvotuženika kao stranke i kupca mesa u prodavaonici drugotuženika usko vezano za djelatnost drugotuženika, te da nasilničko ponašanje prvotuženika kao kupca predstavlja jednu od manifestacija rizika u obavljanju radnog zadatka tužiteljice, te se stoga ponašanje prvo-

tuženika ne može smatrati kao djelovanje treće osobe koje bi imalo za posljedicu isključenje odgovornosti drugotuženika, zbog čega je drugotuženik solidarno odgovoran s prvotuženikom za štetu koja je tužiteljici nastala na radu i u vezi s radom.

Vrhovni sud RH, Revr. 99/03. od 30.4.2003.

2. Pad luster na glavu posjetiteljice tijekom snimanja modne revije, koji je TV ekipa odlomila „kranom“, ne predstavlja izvanrednu okolnost koja proizlazi iz rizika okupljanja većeg broja ljudi.

Predmet spora jest zahtjev tužiteljice zbog naknade štete koju trpi iz štetnog događaja od 19. prosinca 1999. kada je kao posjetitelj „Zlatna igla Zagreba“ tjelesno ozlijeđena.

Utvrđeno je, a nije niti sporno da je navedenog dana oko 22,30 sati u K. dvorani drugotuženika tužiteljica zadobila tjelesne povrede na način da je tijekom snimanja modne revije ekipa HTV-a s kranom zakvačila kristalni luster na stropu zbog čega se s luster odlomio komad kristala i pao tužiteljici na glavu.

Prvostupanijski je sud zaključio da su svi tuženici odgovorni tužiteljici za štetu. Prvotuženik jer je bio organizator priredbe, pa da odgovara sukladno odredbi čl. 181. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99. – dalje u tekstu: ZOO), drugotuženik jer je „pad luster koji je ozlijedio tužiteljicu inventar drugotuženika i kao takav opasna stvar“, a treće-tuženik odgovara kao osiguravatelj drugotuženika.

Odredbom čl. 181. ZOO-a utvrđene su pretpostavke za odštetnu odgovornost organizatora priredbe. Bit odgovornosti po čl. 181. ZOO-a jest da se zbog same činjenice što se na određenom prostoru okupio veći broj ljudi stvorio rizik od nastupanja izvanrednih okolnosti koje u takvim okolnostima mogu nastati (primjerice gibanje mase, opći nered i sl.). Dakle, rizik nastupanja izvanrednih okolnosti proizlazi iz okupljanja većeg broja ljudi. Okolnost pada dijela lusteru na glavu tužiteljice jest izvanredna okolnost, ali se ne radi o okolnostima koja proizlazi iz rizika okupljanja većeg broja ljudi.

Stoga, ovaj sud ne nalazi da se odgovornost prvotuzenika temelji na odredbi čl. 181. Zakona o obveznim odnosima.

Županijski sud u Zagrebu, Gžn 3394/2002. od 16.9.2004.

3. Činjenica da je tužitelju (policijskom djelatniku) šteta uzrokovana njegovim okliznućima i padom za vrijeme obavljanja očevida na mjestu neposredno nakon ugašenog požara, sama za sebe ne daje dovoljno elemenata za zaključak kako bi se radilo o odgovornosti države iz opasne djelatnosti (čl. 173. ZOO-a).

Sud prvog stupnja ocijenio je da tuženik odgovara za predmetnu štetu tužitelju po načelu objektivne odgovornosti iz čl. 173. ZOO-a (zbog opasne djelatnosti), a na temelju utvrđenja da je tužitelj u konkretnom slučaju obavljao službenu radnju očevida na terenu neposredno nakon ugašenog požara, kada se na jednoj nizbrdici okliznuo, pao i zadobio predmetne ozljede,

smatrajući da obavljanje poslova očevida predstavlja opasnu djelatnost, za koju tuženik na temelju navedene odredbe ZOO-a odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

Pri ocjeni odgovornosti iz opasne djelatnosti, slijedom navedenog po stajalištu ovoga suda, sud prvog stupnja trebao je sa strankama raspraviti ne samo pitanje koji je konkretni posao tužitelj obavljao kada se ozlijedio nego i u kakvim okolnostima je on taj posao obavljao. Ovisno o tome trebao je ocijeniti predstavlja li obavljanje konkretne službene radnje očevida, s obzirom na sve okolnosti predmetnog slučaja, opasnu djelatnost za koju bi tuženik odgovarao po načelu objektivne odgovornosti iz opasne djelatnosti. To stoga što se, po daljnjem stajalištu ovoga suda, ocjena predstavlja li neka djelatnost opasnu djelatnost ne može preširoko cijieniti, odnosno cijieniti na način da bi svaka policijska djelatnost u svakom slučaju predstavljala opasnu djelatnost nego da se obavljanje opasne djelatnosti mora promatrati u okviru konkretne radnje koja je obavljena, a vezano za koju je došlo do štete. Stoga sama činjenica da je tužitelju šteta uzrokovana njegovim okliznućem i padom za vrijeme obavljanja očevida na mjestu netom ugašenog požara, sama za sebe ne daje dovoljno elemenata za zaključak kako bi se radilo o odgovornosti iz opasne djelatnosti.

Iz navedenih razloga, za sada ovaj sud, nije mogao prihvatiti paušalnu ocjenu suda prvog stupnja kako bi se radilo o odgovornosti iz opasne djelatnosti.

Županijski sud u Rijeci, Gž 797/2004. od 19.5.2004.

*Nikola Knežević, dipl. iur.
Zagreb*